

LIBRIS

We know
books

JULES VERNE

**CĂLĂTORIE SPRE
CENTRUL PĂMÂNTULUI**

Traducere de Dan Starcu
Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VERNE, JULES

Călătorie spre centrul pământului / Jules Verne; trad. de Dan Starcu; pref. de Lucian Pricop – Ed. a 4-a – București: Cartex 2000, 2022

ISBN 978-606-091-086-2

I. Starcu, Dan (trad.)

II. Pricop, Lucian (pref.)

821.133.1

© Editura Cartex 2000, pentru prezenta traducere.

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>O călătorie extraordinară spre viitor</i> (Lucian Pricop)	7
Cap. I – Profesorul și familia lui.....	9
Cap. II – Un mister care trebuie elucidat cu orice preț.....	13
Cap. III – Exercițiile de scriere runică ale profesorului.....	18
Cap. IV – Pericolul morții prin înfometare	24
Cap. V – Foametea, victoria și groaza	28
Cap. VI – Discuții intense despre o expediție neobișnuită	33
Cap. VII – Curajul unei femei.....	40
Cap. VIII – Pregătiri serioase pentru coborârea pe verticală....	46
Cap. IX – Islanda! Dar ce urmează?	52
Cap. X – Discuții interesante cu savanții islandezi.....	58
Cap. XI – Intră în scenă Hans	63
Cap. XII – Un ținut sterp.....	69
Cap. XIII – Ospitalitatea la cercul arctic.....	74
Cap. XIV – Și Arctica poate fi inospitalieră	79
Cap. XV – În sfârșit, pe Snaefell	85
Cap. XVI – Coborând curajoși în crater	90
Cap. XVII – Coborârea pe verticală.....	96
Cap. XVIII – Minunile adâncurilor terestre	100
Cap. XIX – Studii geologice	105
Cap. XX – Primele semne ale amărăciunii.....	110
Cap. XXI – Compasiunea topește inima profesorului.....	114
Cap. XXII – Lipsa totală a apei.....	118
Cap. XXIII – Am dat de apă!	121
Cap. XXIV – Pătrunzând prin pământ, ca niște cârțițe	126

Cap. XXV – În adâncuri.....	130
Cap. XXVI – Cel mai mare pericol.....	134
Cap. XXVII – Pierdut în adâncurile Pământului	137
Cap. XXVIII – Salvarea din galeria șoaptelor	140
Cap. XXIX – Din nou împreună	145
Cap. XXX – Noua „Mare Internum“	148
Cap. XXXI – Pregătiri pentru o călătorie plină de descoperiri.....	155
Cap. XXXII – Minunățiile adâncurilor	159
Cap. XXXIII – Înfruntarea monștrilor	165
Cap. XXXIV – Gheizerul uriaș	171
Cap. XXXV – Furtuna electrică.....	176
Cap. XXXVI – Discuții științifice liniștite.....	181
Cap. XXXVII – Muzeul de geologie Lidenbrock	186
Cap. XXXVIII – Profesorul triumfă iar	190
Cap. XXXIX – Decor păduros, iluminat electric	196
Cap. XL – Pregătiți să aruncăm în aer trecerea către centrul Pământului	202
Cap. XLI – Marea explozie și prăbușirea în adânc	207
Cap. XLII – Cu toată viteza printre grozăviile întunericului ..	211
Cap. XLIII – Aruncați printr-un vulcan, în cele din urmă!	217
Cap. XLIV – Pământuri înșorite în Mediterana albastră	222
Cap. XLV – Totul este bine când se termină cu bine!.....	228

O călătorie extraordinară spre viitor

Romanul lui Jules Verne, *Călătorie spre centrul Pământului* (titlul original, francez, *Voyage au centre de la Terre*), apare pentru întâia dată în format mic în 1864, fiind reeditat *in octavo* pe 13 mai 1867 (cu două capitole suplimentare).

Pe un algoritm pe care Jules Verne îl creează și care-i asigură specificitatea, povestea se dezvoltă natural, deși întâmplările sunt cu totul extraordinare. După descoperirea unui manuscris vechi cu rune, un savant, nepotul său și ghidul lor întreprind o călătorie spre centrul Pământului, folosind pentru asta un vulcan islandez.

Romanul constituie un amestec abil de fapte științifice, extrapolări și aventuri. Introducerea romanului reflectă preocuparea pentru o știință tânără, criptologia, pentru ca în narațiune să fie chemate, ulterior, două științe în plină ascensiune, paleontologia și geologia.

Profesorul Otto Lidenbrock, specialist în mineralogie, locuiește într-un apartament din Hamburg, împreună cu nepotul Axel, servitoarea Martha și nepoata sa, Grauben. Într-o zi, profesorul aduce acasă o carte veche conținând o foaie cu un limbaj codat, semnată „Arne Saknussemm“. În ciuda eforturilor, profesorul Lidenbrock eșuează în încercarea sa de a descifra codul; pentru asta se autopedepsește cu înfometare, extinzând această pedeapsă și asupra celorlalți membri ai casei sale. Din întâmplare, Axel, rămas singur în odaia acestuia, descifrează mesajul și vrea să-l arunce în foc după ce îi citește conținutul, adică instrucțiunile lui Arne legate de o descindere în centrul Pământului. Profesorul vine acasă, află și el mesajul și imediat își face bagajele, care includ printre altele accesoriile de alpinism, spre dezamăgirea lui Axel care nu este pregătit pentru o astfel de călătorie.

Cei doi pleacă spre Islanda. Ajunși acolo îl angajează pe Hans, un localnic care se bucură de renumele de a fi o călăuză încercată. Însotii de Hans, se duc la vulcanul stins Sneffels și încep coborârea, având asupra lor lanterne, târnăcoape și mâncare pentru câteva luni bune. La un moment dat rămân fără apă și Hans îi ajută făcând o gaură în perete, de unde țâșnește apă fierbinte, dar potabilă. La un moment dat, Axel se rătăcește, dar este găsit ulterior. Călătorii ajung la o pânză de apă care mai târziu se va dovedi a fi o mare subterană. Ei încearcă să o traverseze construindu-și o barcă, dar curenții îi împing înapoi de unde au plecat; pe parcursul călătoriei, ei descoperă fosile cu care profesorul ar putea să-și îmbogățească colecția și să-și sporească reputația.

Cutreierând regiunea în care au ajuns, găsesc semne care atestă că Arne a fost pe acolo, precum și un tunel blocat de o stâncă. Ei detonează stânca cu dinamita pe care o au la dispoziție, dar forța exploziei provoacă revărsarea apei prin gaura produsă. Luați de ape, ajung ulterior să urce, împinși de lava din jurul lor. În cele din urmă sunt aruncați prin vulcanul Etna în Marea Mediterană, pe insula Stromboli, în apropierea Siciliei. De acolo se întorc acasă, iar Axel și Grauben se căsătoresc.

Cartea s-a inspirat din lucrarea lui Charles Lyell *Geological Evidences of the Antiquity of Man*, apărută în 1863. La acea vreme, geologii abandonaseră teoriile biblice referitoare la formarea Pământului și era general acceptată ideea că sfârșitul ultimei glaciațiuni a marcat apariția omenirii, dar Lyell a descoperit noi dovezi care trimiteau originea oamenilor mult mai departe în timp. Cartea lui Lyell a influențat și a doua ediție a lucrării lui Louis Figuier, *La Terre avant le déluge* (1867), care includea ilustrații cu sălbatici purtând piei de animale și mânuind topoare de piatră.

Să scrii un roman SF în 1864 și să rămâi actual și 150 de ani mai târziu sunt probe ale literaturității unui text, iar *Călătorie spre centrul pământului* împlinește multiplu această performanță. Stau mărturie numeroasele ecranizări ale cărții, precum și raportarea involuntară a cercetătorilor teritoriilor subterane la lumea imaginată de Jules Verne. Validate sau nu, proiecțiile utopice ale subteranului sunt, la prozatorul francez, destinate aceluiași public, ca și la jumătatea secolului al XIX-lea: cel care are, mai presus de trecut, un viitor.

Lucian Pricop

Capitolul I

PROFESORUL ȘI FAMILIA LUI

Pe 24 mai 1863, unchiul meu, profesorul Liedenbrock, se îndrepta grăbit către locuința sa din Königstrasse nr. 19, una dintre cele mai vechi străzi din cea mai veche zonă a orașului Hamburg.

Fără îndoială, Martha a tras concluzia că întârziase mult cu pregătirile, căci de-abia pusese mâncarea în cuptor.

„Ei, mi-am zis eu, dacă și celui mai nerăbdător dintre oameni îi este foame, ce zăpăceală va fi!“

– Domnul Liedenbrock a venit așa devreme! a strigat biata Martha, foarte alarmată, deschizând pe jumătate ușa sufrageriei.

– Ai dreptate, Martha. Dar nu e de mirare că masa nu este gata, căci încă nu s-a făcut ora două. Orologiul de la Sfântul Mihail abia a bătut de unu și jumătate.

– Atunci de ce a venit stăpânul așa devreme acasă?

– Poate că ne-o va spune chiar el.

– Uite ce e, domnule Axel. Voi fugi și mă voi ascunde până ce te vei lămuri cu el.

Fusesem lăsat singur. Dar cum era posibil ca un om chibzuit ca mine să-i ceară explicații unei persoane atât de nervoase ca profesorul? Cu acest gând în minte, m-am grăbit să mă retrag în adăpostul meu de la etaj, chiar când ușa de la stradă s-a deschis cu zgomet. Pașii grei ai profesorului au făcut să se cutremure

scara. Stăpânul casei, trecând repede prin sufragerie, s-a dus grăbit către camera sa de studiu.

Dar, cu toată graba lui, a găsit timp să arunce o privire într-un colț, către mine, și să-mi zică:

– Axel, vino după mine!

De abia am avut timp să mă mișc, că profesorul a strigat iar la mine:

– Cum? Încă n-ai venit?

M-am repezit în cabinetul temutului meu unchi.

Otto Liedenbrock nu era un om rău, sunt de acord cu asta, dar putea fi numit un „personaj original“.

Era profesor la Johannaem și dezbătea o serie de probleme de mineralogie în conferințele sale. În finalul fiecărei dezbateri, se lăsa cuprins de pasiunea lui științifică. Nu-l preocupau anumite aspecte, cum ar fi perfecționarea cunoștințelor studenților săi, atenția pe care i-o acordau cei care-l ascultau sau succesul care avea să-i încununeze lucrările. Asemenea amănunte nu-l interesau prea mult. Conferințele lui se bazau pe ceea ce filosofia germană numește „subiectivism“, și anume să câștige în primul rând el de pe urma noilor cunoștințe și mai puțin ceilalți. Era un egoist. Îl puteam considera un izvor de date științifice, din care trebuia să te străduiești mult ca să obții ceva pentru tine.

Germania avea destui profesori ca el.

Din nefericire, unchiul meu nu era dotat cu facultatea de exprimare rapidă și corectă. Când se afla acasă se descurca foarte bine, dar era altceva într-o dezbatere publică. Or, acest lucru i se cere insistent unui bun vorbitor. Astfel că, în timpul conferințelor de la Institutul Johannaem, profesorul avea destule pauze în expuneri, se lupta să pronunțe anumite cuvinte ori își aduna mai greu ideile, se strâmba ca să pronunțe termenii dificili.

În mineralogie sunt destule cuvinte provenite din greacă sau din latină, foarte greu de articulat, și care ar face parte mai curând din vocabularul unui poet. Nu vreau să spun nimic împotriva unei științe așa de respectabile, ba chiar acest gând e departe de mine. Într-adevăr, în prezența augustă a cristalelor romboedrale, a

rășinilor retinasfaltice, a molibdenitelor, tungustatelor de mangan și a altora de același fel, chiar și cele mai vorbărețe persoane își mai împleticesc limba atunci când le pronunță numele.

Acest defect al unchiului meu, cunoscut bine de către studenți, îi aducea multe neajunsuri. Cursanții îl pândeau și, când greșea vreun termen științific sau îl pronunța cu greutate, începeau să râdă în hohote, ceea ce nu este frumos nici măcar în Germania. Și, dacă sala era întotdeauna plină la conferințele sale, trebuie să recunosc, cu tristețe, că mulți veneau acolo doar ca să se distreze.

Totuși, unchiul meu era tobă de carte. Acest lucru îl recunosc în fața oricui. E drept că, deseori, spărgea câte o mostră de cristal ori alt minereu, încercând să pună prea repede mâna pe acesta. Profesorul era însă un amestec de geolog genial și de mineralog cu ochi de șoim. Înarmat cu un ciocan, piroane, ace magnetice, nelipsita lui pipă și sticluța cu acid nitric, reprezenta omul de știință complet. Oricând era gata să catalogheze orice mineral printre cele șase sute de substanțe elementare cunoscute, bazându-se pe structura lui, pe formă, duritate, fuzibilitate, miros, gust etc.

Numele Liedenbrock era menționat cu onoare în colegii și societăți științifice. Humphry Davy, Humboldt, Sir John Franklin, generalul Sabine îl vizitau de fiecare dată când treceau prin Hamburg. Becquerel, Ebelman, Brewster, Dumas, Milne-Edwards, Saint-Claire-Deville l-au consultat deseori în anumite probleme de chimie, știință care îi datorează, fără îndoială, multe dintre descoperirile sale, mai ales că, în 1853, a apărut la Leipzig o lucrare impunătoare a lui Otto Liedenbrock, intitulată „Tratat asupra chimiei transcendente“. Totuși, cartea nu a reușit să își acopere cheltuielile de tipărire.

Pe lângă toate aceste titluri de onoare, lăsați-mă să adaug că unchiul meu era custodele muzeului de mineralogie întemeiat de domnul Struve, ambasadorul Rusiei, și care conținea o colecție de mostre de mare valoare, de faimă europeană.

Acesta era omul care mi se adresa pe un ton impetuos. Imaginați-vă un bărbat înalt, sobru, cu o constituție de fier, cu un chip de om cinstit și care părea cu zece ani mai tânăr decât cei cincizeci pe care îi avea. Ochiul nu-i stăteau o clipă, mișcându-se în spatele ochelarilor săi mari. Nasul, lung și subțire, părea o lamă de cuțit. Șmecherii spuneau chiar că acesta ar avea înăuntru un ac magnetic și că ar atrage pilitura de fier. De altfel, profesorului îi plăcea să tragă zilnic destul de mult tutun pe nas, chiar așa subțire cum era acesta.

Adăugând, ca să-i completez portretul, că unchiul meu se plimba cu pași matematic calculați de un yard și jumătate și că în timpul plimbării își ținea pumnii strânși, semn sigur al unui temperament coleric, cred că am spus destul ca să aduc la realitate pe oricine ar fi făcut greșeala să râvnească a-i ține tovărășie.

Profesorul locuia în casa din Königstrasse, o construcție făcută pe jumătate din cărămidă și pe jumătate din lemn, cu un acoperiș triunghiular, tăiat în scară. De la fereastră se putea vedea unul dintre acele canale care se intersectează în mijlocul vechiului cartier al Hamburgului și pe care, din fericire, marele foc din 1842 îl cruțase.

E drept că locuința cea veche nu era chiar perpendiculară pe sol și era îndreptată puțin înspre stradă. Acoperișul i se apleca vag într-o parte, ca șapca peste urechea stângă a unui student din Tugendbund. Dar, cu toate acestea, se dovedea a fi solid construită, poate și datorită unui bătrân ulm care venea în contact cu locuința în partea din față și care deseori, primăvara, își trimitea crenguțele printre panourile ferestrelor.

Unchiul meu era destul de înstărit pentru un profesor german. Clădirea îi aparținea, ca și tot ce se găsea în ea. În casă locuiam eu, Gräuben, fina lui, de șaptesprezece ani, și Martha. Deoarece eram orfan și îi eram nepot, devenisem asistentul lui în laborator.

Vă mărturisesc faptul că mă îndrăgostisem de geologie și de alte științe înrudite. Sângele mineralogului îmi curgea prin vene,

iar în jurul mostrelor de minereuri mă simțeam întotdeauna fericit.

Într-un cuvânt, un om putea trăi destul de bine în vechea casă din Königstrasse, în ciuda neliniștii și agitației stăpânului ei, care, de altminteri, se aprindea cam repede, dar ținea la mine. Din păcate însă, nu știa ce înseamnă să aștepți. Totul se petrecea prea încet pentru el. În luna aprilie, după ce a plantat în vasele din afara ferestrei câteva flori, se ducea în fiecare seară și le trăgea puțin de frunze, ca să crească mai repede. Când ai de-a face cu un asemenea individ, nu ai altceva de făcut decât să îl ascuți neabătut. De aceea m-am grăbit să îl urmez.

Capitolul II

UN MISTER CARE TREBUIE ELUCIDAT CU ORICE PREȚ

Cabinetul unchiului meu părea un muzeu, nimic altceva. Mostre de minereuri de tot felul se aflau acolo, fiecare la locul ei, cu denumirea corectă, împărțite în inflamabile, metalice sau în alt mod.

Cât de bine cunoșteam fragmentele acelea de știință! De multe ori, în loc să mă bucur de tovărășia altor băieți de vârsta mea, preferam să stau și să șterg praful de pe acele grafite, antracite, ligniți, cărbuni și mică! Se mai găseau acolo substanțe bituminoase, rășini, săruri organice, care trebuiau protejate de firele de praf. Și câte metale! De la fier la aur, metale a căror valoare reală dispărea în prezența egalității democratice a simplei lor valori științifice. Pietrele etalate acolo ar fi fost suficiente ca să reconstruiești casa din Königstrasse, ba chiar ca să-i ridici

încă o încăpere, mai impunătoare și mai modernă, care să fi fost a mea.

De data aceasta însă, când am intrat în biroul lui, nu m-am gândit la nici una dintre acele minuni. Nu-l aveam în minte decât pe unchiul meu. Se așezase pe un scaun îmbrăcat în catifea și luase în mâini o carte asupra căreia se aplecase, citind-o, cu multă atenție și admirație.

– Iată o carte deosebită! Minunată! a exclamat el.

Cuvintele sale mi-au reamintit că unchiului meu îi plăcea mult să citească. Dar nici o carte nu avea valoare pentru el, dacă nu era veche și foarte greu de găsit.

– Încă n-ai înțeles? m-a întrebat el. Lucrarea aceasta neprețuită am găsit-o chiar în dimineața asta, căutând prin librăria bătrânului Hevelius, evreul.

– Minunat! am zis eu, străduindu-mă să par cât mai entuziasmat.

Ce atâta agitație pentru un volum vechi, legat în piele de vițel? Un volum gros, cu sigiliul rupt?...

În schimb, profesorul nu mai contenea cu laudele.

– Vezi? a continuat el. Nu e o minunăție? Da, e splendidă! Ai mai văzut o asemenea lucrare, legată astfel? Cartea se deschide atât de ușor... Rămâne deschisă oriunde. Nu se închide la fel de bine? Ba da, pentru că foile ei sunt bogate, abundente, toate perfect aliniată, fără spații goale între ele. Și uită-te la coperta din spate, după sute de ani de când a fost făcută! Ce să mai vorbim, Bozerian, Closs ori Purgold ar fi fost mândri de felul în care lucrarea a fost legată!

În vreme ce îmi vorbea astfel, unchiul meu închidea și deschidea încontinuu volumul acela vechi. N-am avut timp decât să-i pun o întrebare despre conținut, deși nu mă interesa deloc.

– Și ce titlu poartă această lucrare minunată? l-am întrebat, prefăcându-mă interesat, deși ar fi trebuit să fie orb ca să nu înțeleagă adevărul.

– Această lucrare, mi-a răspuns el, aprinzându-se iar, este „Heims Kringla“, de Snorre Turleson, cel mai vestit autor

islandez din secolul al XII-lea. Este cronica prinților norvegieni care au condus Islanda.

– Într-adevăr? am strigat eu, prefăcându-mă în continuare de minune. Este o traducere germană, nu?

– Ce? mi-a replicat tăios profesorul. O traducere?! Ce să fac eu cu o traducere? Am în față originalul islandez, de acum șapte sute de ani, cu minunata limbă națională de atunci, care este în același timp bogată și simplă și admite infinite combinații gramaticale și modificări verbale!

– Ca și germana, am vrut să închei într-un mod fericit.

– Da, mi-a răspuns unchiul, ridicând din umeri. Dar, pe lângă toate acestea, islandeza seamănă mult cu greaca în ceea ce privește gramatica, iar declinarea neregulată a substantivelor proprii o apropiere de latină.

– Aha, am zis eu, scos puțin din starea mea de indiferență. Și exemplarul acesta a fost tipărit bine?

– Tipărit? Ce vrei să spui prin tipărit, sărmâne Axel? Tipărit?! Crezi că asta e o carte tipărită, ignorantule? Este chiar manuscrisul cu caractere runice!

– Caractere runice?

– Da. Vrei să-ți explic ce înseamnă?

– Bineînțeles că nu, i-am răspuns, pe un ton de om jignit. Unchiul meu însă nu s-a lăsat și mi-a explicat, împotriva voinței mele, mai multe lucruri despre care nu știam nimic.

– Caracterele runice au fost folosite în Islanda cu multă vreme în urmă. Se spune că le-ar fi născocit chiar Odin, marele lor zeu. Privește aici și uimește-te, tinere! Admiră aceste litere născocite de zeul scandinav!

– Ia te uită!

Neștiind ce să spun, m-am holbat și eu la cartea minunată, o modalitate de răspuns care să placă în mod egal și zeilor, și regilor și care prezenta avantajul că nu-i deranja cu nimic. A intervenit însă un incident care a îndreptat conversația către altceva.

Era vorba despre o bucăciă de pergament, care a alunecat din carte și a căzut pe podea.

Unchiul meu s-a aplecat asupra-i cu o incredibilă aviditate. Un vechi document, ascuns în interiorul aceluși volum, avea pentru el o valoare inestimabilă.

– Ce e asta? a strigat.

Și a pus pe masă bucata de pergament, de trei inch* pe cinci, pe care erau trasate niște semne ciudate.

Iată cum arăta exact:

Cred că este important ca semnele respective să fie cunoscute de toți cititorii, căci au constituit cauza plecării profesorului Liedenbrock și a nepotului său în cea mai uimitoare expediție a secolului al XIX-lea!

Profesorul a căzut pe gânduri câteva clipe, uitându-se la șirul acela de caractere. Apoi, ridicându-și ochelarii, a zis:

– Sunt caractere runice, exact ca și cele din manuscrisul lui Snorre Turlleson. Dar ce sens or avea?

Caracterele runice mi-au părut a fi o invenție a celor învățați să îi înșele pe oamenii normali. Nu-mi părea rău să-l văd pe unchiul meu căzând în capcana mistificărilor. Cel puțin așa mi se

părea mie, judecând după degetele lui, care începuseră să se miște cu multă energie.

– Fără îndoială, este în islandeza veche, a murmurat el printre dinți.

Și profesorul Liedenbrock avea probabil dreptate, căci era unanim recunoscut ca poliglot. Nu că ar fi putut să vorbească în două mii de limbi și douăsprezece mii de dialecte, câte sunt pe glob, dar știa câte ceva din fiecare.

Era gata, din cauza dificultății cu care se confrunta, să dea frâu liber impetuozității sale firești, iar eu mă pregăteam pentru o izbucnire violentă de-a lui, când pendula micuță de deasupra căminului a bătut ora două.

În momentul acela, buna noastră servitoare, Martha, a deschis ușa biroului, zicând:

– Masa este gata!

M-am temut că unchiul meu va răspunde nervos invitației aceleia, ceea ce a și făcut, iar Martha a fugit imediat, ca să fie în siguranță. Am plecat după ea și nu mai știu cum am făcut, dar m-am trezit în locul meu obișnuit de la masă.

Am așteptat câteva minute. Profesorul n-a apărut. Niciodată, din câte îmi aminteam, nu lipsise de la ceremonialul important al mesei. Și ce mâncăruri bune erau! Supă cu pătrunjel, omletă cu șuncă, garnisită cu măcriș condimentat, file de vițel cu compot de prune, iar ca desert, fructe caramelizate. Totul era stropit cu vin dulce de Mozela.

Unchiul meu era gata să sacrifice aceste bunătați de dragul unei bucăți de pergament vechi! Ca nepot afectuos și atent, am considerat de datoria mea să mănânc și pentru el, și pentru mine, ceea ce am făcut cu multă conștiințiozitate.

– Nu mi s-a mai întâmplat așa ceva, a zis Martha. Domnul Liedenbrock să nu vină la masă!...

– Cine ar fi crezut așa ceva? m-am mirat și eu, cu gura plină.

– Se întâmplă ceva grav, a conchis servitoarea, clătînând din cap.

* 1 inch – 2,54 cm (n. t.)